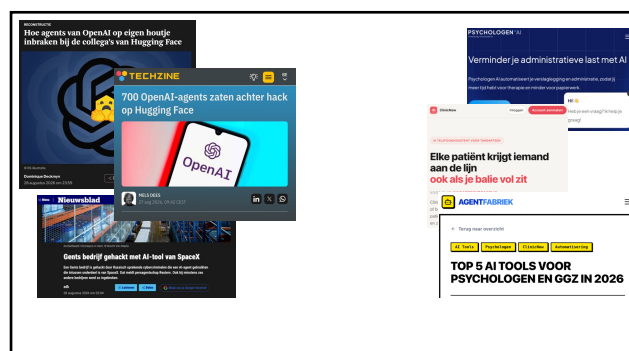

Werken met de Ander in tijden van AI

Prof. Dr. Stijn Vanheule

1

2

3

• Welke plek krijgt AI in de GGZ?

• Ons risico:

- Niet: AI neemt de mensheid over
- Wel: De mensheid neemt AI over

→ Als model
→ Als waarheid

4

AI als model

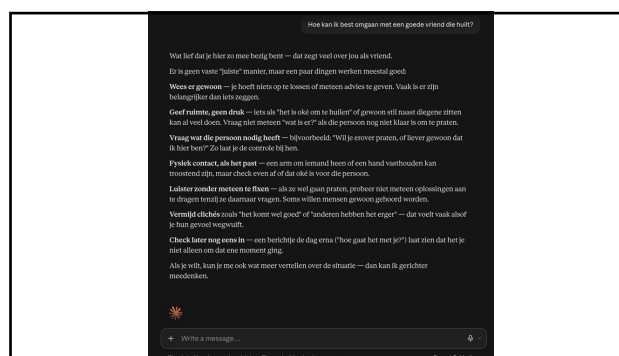
• 'Taalmodellen' LLM

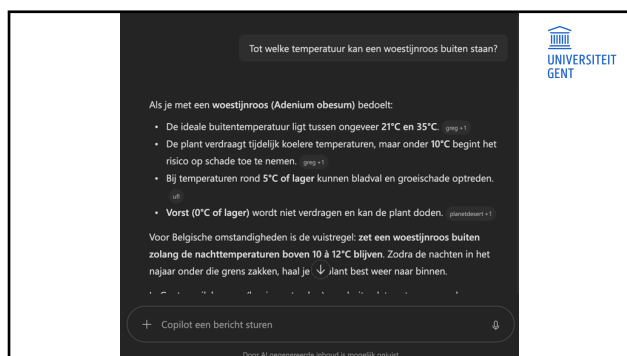

- Probabilistisch statistische responsen op basis van grammaticale structuren, stijl, feitenkennis en woordgebruik in bestaande teksten.
- Chatbot = interface voor interactie tussen gebruiker en LLM

5

6

Tot welke temperatuur kan een woestijnroos buiten staan?

Als je met een woestijnroos (*Adenium obesum*) bedoelt:

- De ideale buitentemperatuur ligt tussen ongeveer 21°C en 35°C. (avg +1)
- De plant verdraagt tijdelijk koelere temperaturen, maar onder 10°C begint het risico op schade toe te nemen. (avg +1)
- Bij temperaturen rond 5°C of lager kunnen bladval en groeischade optreden. (avg)
- Vorst (0°C of lager) wordt niet verdragen en kan de plant doden. (gemiddeld +1)

Voor Belgische omstandigheden is de vuistregel: zet een woestijnroos buiten zolang de nachttemperaturen boven 10 à 12°C blijven. Zodra de nachten in het najaar onder die grens zakken, haal je ↓ plant best weer naar binnen.

+ Copilot een bericht sturen

Door AI gegenereerde inhoud is mogelijk onjuist

7

- LLM heeft geen ervaring met of kennis over de ervaring van verdriet en troosten of over het leven met een woestijnroos, wel over patronen in teksten over verdriet en troosten en over woestijnrozen en hun groeiomstandigheden.
- Chatbot is getraind op nuttig, relevant, vriendelijk, genuanceerd en correct antwoorden → op basis van psychologische kennis over wat mensen willen.
- Effect?

8

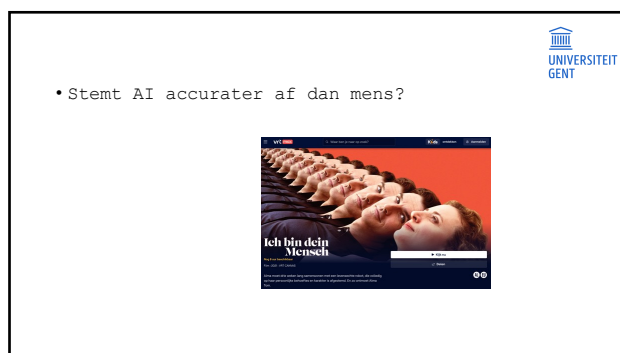

frontiers

CONCEPTUAL ANALYSIS article
Front. Psychol., 26 March 2018
doi: 10.3389/fpsyg.2018.00468
Volume 9 | 2018 | https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.00468
Anthropomorphism in Human-Robot Co-evolution

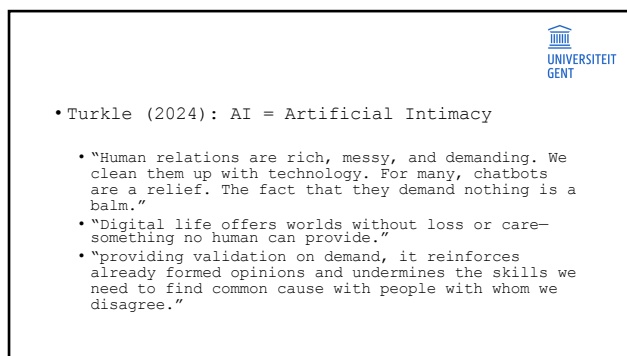
- LLM 'antropomorf' getraind op passend reageren op mens en op uitlokken van interactie
Bijv. 'Claude'
- Mensen benaderen chatbots antropomorf; niet als 'iets' maar als 'iemand'.

9

- Stemt AI accurater af dan mens?

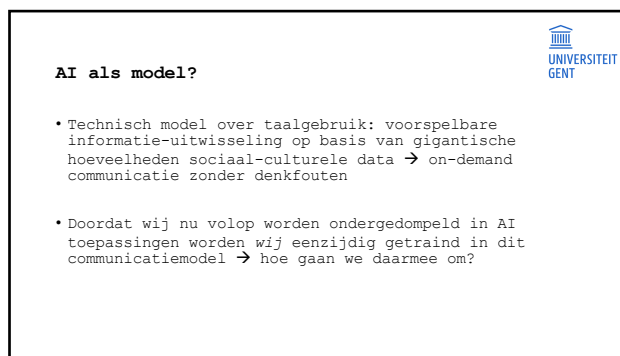
10

UNIVERSITEIT GENT

- Turkle (2024): AI = Artificial Intimacy
- "Human relations are rich, messy, and demanding. We clean them up with technology. For many, chatbots are a relief. The fact that they demand nothing is a balm."
- "Digital life offers worlds without loss or care—something no human can provide."
- "providing validation on demand, it reinforces already formed opinions and undermines the skills we need to find common cause with people with whom we disagree."

11

UNIVERSITEIT GENT

AI als model?

- Technisch model over taalgebruik: voorspelbare informatie-uitwisseling op basis van gigantische hoeveelheden sociaal-culturele data → on-demand communicatie zonder denkfouten
- Doordat wij nu volop worden ondergedompeld in AI toepassingen worden wij eenzijdig getraind in dit communicatiemodel → hoe gaan we daarmee om?

12

- Menselijk taalgebruik is veel complexer :
- Belichaamd → toon, stijl... → Vanuit en in relatie tot Ander
- Sociaal → interactief afstemmen
- Vanuit fundamentele ervaring van onzegbaarheid (bijv. in relatie tot waarneming en gevoel)
- Binnen tijdsdimensie (te vroeg, te traag...)
- Act van (zelf-)herscheping, verbondenheid, creativiteit
- Wat we al dan niet zeggen/vragen is niet hetzelfde als wat we verlangen {~~g~~} → geen zelf-transparantie

13

- Mens is niet enkel een cognitieve informatieverwerker, ook een relationeel, existentieel, belichaamd, zin-zoekend, speels wezen
- Interageren is niet enkel vragen en behoeften bevredigen

→ Lacan: le désir de l'homme est le désir de l'Autre

- AI traint ons binnen eenzijdig communicatie-/relatiemodel

14

- AI traint ons binnen eenzijdig communicatie-/relatiemodel
- Are we the robots?
- Identificatie met succesmodel?
- "Ferenczi (1949): anxiety, however, if it reaches a certain maximum, compels them to subordinate themselves like automata to the will of the aggressor, to divine each one of his desires and to gratify these; completely oblivious of themselves they identify themselves with the aggressor"
- AI als succesvolle aggressor (zoals de techbedrijven en hun leiders)?

15

AI als waarheid

- Prompts worden met best passende responses beantwoord → grote kans op match tussen vraag en antwoord
- Snel en efficiënt, maar met risico op hallucinatie / pleasen
- Eric Schmidt "generative AI will make much of human conversation unnecessary."
- Toegepast op GGZ:
 - Accuraat synthetiseren tekst (vergaderingen, gesprekken)?
 - Betrekken van bestaande kennis op nieuwe 'tekst', (diagnose, behandelbeslissingen, behandelingsplan)?
 - Accuraat omgaan met persoonlijkke en relationele issues?
 - Accurate GGZ interventie?

16

Randomized Trial of a Generative AI Chatbot for Mental Health Treatment

James E. Stewart, PhD^{1,2}, Jennifer L. Meyer, PhD^{1,2}, Robert E. Stewart, PhD^{1,2}, Jonathan Brumfield, BA^{1,2}, Matthew Wang, MS^{1,2}, Julia A. Ryan, MS^{1,2}, Jia Li, PhD^{1,2}, Angela Williams, BA^{1,2}, David G. Clark, PhD^{1,2}, Jennifer C. Jackson, PhD^{1,2}, Aaron J. Kohn, PhD^{1,2}

Published March 22, 2023 | NEJM | DOI: 10.1056/NEJMoa2208011 | <https://doi.org/10.1056/NEJMoa2208011>

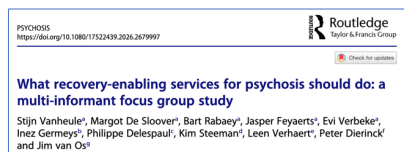
- "This is the first RCT demonstrating the effectiveness of a fully Gen-AI therapy chatbot for treating clinical-level mental health symptoms. The results were promising for MDD, GAD, and CHR-FEB symptoms. Therabot was well utilized and received high user ratings. Fine-tuned Gen-AI chatbots offer a feasible approach to delivering personalized mental health interventions at scale, although further research with larger clinical samples is needed to confirm their effectiveness and generalizability." → korte termijn, beperkte maten
- Trouwe toepassing therapieprotocolen

17

- “Human conversation unnecessary” → “Human therapy unnecessary”?
- Of inbedding als technologische interventie in ruimere GGZ-context ≡ medicatieuze technologie?

18

- Hoe ziet een accurate GGZ context eruit?

19

#1-3: Relationale kwaliteit

- Vragen stellen / gesteld worden
- Ontmoeting → dragende zorg

#4, 7, 8: ervaringskennis

- Juiste woorden
- Samen zoeken

20

#4, 5, 6, 9, 12: duurzame flexibele ondersteuning

- Bereikbare vertrouwensfiguren
- Lijden dragen

#10, 11: omgaan met crisis

#7, 13: sociale inbedding

21

Wat kan de GGZ doen als de stroom uitvalt?
(Ongeloflijk veel)

22

Informatie over psychosose en steun vind je op:
www.psychososenet.be

23

Boeiende verhalen op podcast:

- Impact psychotische ervaringen
 - Hoe herstellen?

[stemmenoverpsychosose](https://www.instagram.com/stemmenoverpsychosose)

24

Stijn Vanheule
Stijn Vanheule
stijn_vanheule